

УДК 330.341.1:338.49

Рудь Н.Т., д.е.н., професор

Луцький НТУ

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ РЕГІОНУ

У статті розкрито методологічні основи формування механізму інфраструктурного забезпечення інноваційних процесів для їх безперервного функціонування та підвищення ефективності. Запропоновано авторське визначення інфраструктурного забезпечення інноваційних процесів з метою поєднання інноваційного попиту та інноваційної пропозиції. Розглянуто два сценарії реалізації механізму інфраструктурного забезпечення – пасивний та активний. Розроблена послідовність етапів формування інноваційної інфраструктури. Деталізовані функції науково-інноваційного Центра.

Ключові слова: механізм, попит, пропозиція, інноваційна інфраструктура, інноваційний процес.

Рудь Н.Т.

МЕХАНИЗМ ФОРМИРОВАНИЯ И РЕАЛИЗАЦИИ ИНФРАСТРУКТУРНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРОЦЕССА РЕГИОНА

В статье раскрыты методологические основы формирования механизма инфраструктурного обеспечения инновационных процессов для их непрерывного функционирования и повышения эффективности. Предложено авторское определение инфраструктурного обеспечения инновационных процессов с целью объединения инновационного спроса и инновационного предложения. Рассмотрены два сценария реализации механизма инфраструктурного обеспечения - пассивный и активный. Разработана последовательность этапов формирования инновационной инфраструктуры. Детализированы функции научно-инновационного центра.

Ключевые слова: механизм, спрос, предложение, инновационная инфраструктура, инновационный процесс.

Rud N.

MECHANISM OF FORMATION AND IMPLEMENTATION OF INFRASTRUCTURE PROVIDING INNOVATIONAL PROCESSES IN REGION

In the article methodological bases of formation of the mechanism of infrastructure provision of innovative processes for their continuous functioning and increase of efficiency are revealed. The author's definition of the infrastructural provision of innovative processes with the purpose of combining innovation demand and innovation offer. Two scenarios for implementation of the infrastructure maintenance mechanism are considered - passive and active. The sequence of stages of formation of innovation infrastructure is developed. Detailed functions of the scientific and innovation center.

Key words: mechanism, demand, supply, innovation infrastructure, innovation process.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Реалізація науково-інноваційної політики в регіонах здійснюється фрагментарно, хаотично, залежно від сформованої інноваційної інфраструктури та дій органів влади, місцевого бізнесу, характеризується недостатнім рівнем залучення інтелектуального потенціалу регіону та слабкими зв'язками між діючими елементами інноваційної інфраструктури у регіоні. Для належного інфраструктурного забезпечення (ІЗ) суб'єктів інноваційних процесів регіону потрібні важелі та заходи економічного і організаційного регулювання, стимулювання та керування, які б ґрунтувались на поєднанні процесів діяльності та її обслуговування. Цього можна домогтися, сформувавши механізм інфраструктурного забезпечення.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. У розвиток ефективного організаційно-економічного механізму управління інноваційною діяльністю значний внесок зробили такі провідні вітчизняні вчені як О. Алимов, О. Амоша, П. Борщевський, В. Геєць, С. Ілляшенко, Л. Федулова та ін. Невирішеність

низки проблемних питань створення і розвитку інноваційної інфраструктури у регіонах та потреба удосконалення управління нею зумовили необхідність розробки дієвого механізму формування та реалізації інфраструктурного забезпечення інноваційних процесів регіону.

Мета дослідження – розробка методологічно-практичних засад формування інфраструктурного забезпечення інноваційних процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Вирішення зазначеного питання за різними напрямками розглядалися у науковій літературі. Федулова Л.І. [1] вважає головним напрямом інноваційної політики вдосконалення механізмів програмно-цільового фінансування, зокрема визначення нових пріоритетів і критичних технологій та інструментів стимулювання інноваційної діяльності (венчурні фонди, технопарки, непрямі механізми регулювання). На думку Е. Зіня та А. Валюха, одним із першочергових завдань побудови механізму розвитку регіональної науково-інноваційної діяльності має стати створення на державному рівні правового й економічного механізмів розробки і впровадження новітніх технологій та інновацій у практичну діяльність [2]. У праці [3] А. Дагаєв зосереджується на проблемі створення і розвитку механізмів освоєння нововведень, приватних капіталовкладень у сферу НДДКР, активізації регіональних науково-технічних ресурсів, технологічних трансферів. Система інноваційних механізмів функціонування підприємницьких структур запропонована В.А. Колоколовим, в яку входять механізми організації, розроблення і впровадження, фінансування й стимулювання технологічного трансферу, інтелектуальної власності [4]. Наведені наукові дослідження лише частково торкаються механізму інфраструктурного забезпечення діяльності суб'єктів інноваційних процесів. Точніше вирішення цього завдання викладено в праці І.Б. Галюк, у якій зазначається, що механізм управління інфраструктурою інноваційного процесу має забезпечувати узгодження заходів регулювання в організаційному та економічному напрямках на всіх рівнях управління, що дозволить оптимізувати управлінський процес через його систематизацію [5, с.9]. Це дослідження спрямоване на теоретичні і методологічні аспекти формування ефективних інструментів управління розвитком інфраструктури інноваційного підприємництва в Україні. Але для активізації та підтримки реалізації інноваційних процесів регіону розвинена інфраструктура є недостатнім елементом, тому виникає потреба у формуванні саме механізму реалізації інфраструктурного забезпечення.

Дефініція «механізм» трактується як система взаємозв'язків економічних явищ, які виникають за певних умов під впливом початкового імпульсу [6] або як послідовність етапів, процесів, що визначають собою будь-яку дію, явище [7]. З огляду на комплексність інноваційного процесу суб'єкти інноваційних процесів можуть бути як головними його реалізаторами, так і належати до інфраструктурного забезпечення. Враховуючи зазначене, під механізмом інфраструктурного забезпечення суб'єктів інноваційних процесів слід розуміти сукупність процесів щодо задоволення потреб суб'єктами науково-інноваційної діяльності у взаємодії з суб'єктами, які надають інфраструктурну підтримку.

Уточнимо, що входить до складових механізму інфраструктурного забезпечення діяльності суб'єктів інноваційних процесів (табл. 1).

Метою здійснення інноваційних процесів є задоволення потреб споживачів у наукових та науково-технологічних досягненнях і отримання прибутку, тобто задоволення інноваційного попиту інноваційною пропозицією. Таким чином, додаткове завдання механізму інфраструктурного забезпечення діяльності суб'єктів полягає у підтримці їх взаємодії при поєднанні інноваційного попиту та інноваційної пропозиції.

Під інноваційним попитом розуміється потреба в інноваціях, яка представлена на ринку коштами покупців, зумовлена утриманням конкурентної позиції, забезпеченням ефективного використання ресурсного потенціалу, підвищенням продуктивності з

метою отримання прибутку. Інноваційна пропозиція за своєю сутністю націлена на трансформацію інновації у фактор виробництва.

Таким чином, механізм інфраструктурного забезпечення інноваційних процесів суб'єктів господарювання – це сукупність процесів забезпечення комерціалізації, наукових, виробничих, ринкових потреб діяльності суб'єктів інноваційних процесів у взаємодії з суб'єктами, які надають інфраструктурну підтримку виробничо-технологічного, інформаційного, кадрового, фінансового характеру з метою поєднання інноваційного попиту та інноваційної пропозиції.

Механізм інфраструктурного забезпечення інноваційних процесів складається з приймаючої сторони – суб'єктів господарювання, забезпечувальної сторони – сукупності складових інфраструктурного забезпечення, що надається підрозділами та організаціями інфраструктурної підтримки та процесу здійснення інфраструктурного забезпечення (рис. 1).

Процес інфраструктурного забезпечення науково-інноваційної діяльності спрямований на:

- інфраструктурне забезпечення наукової діяльності;
- інфраструктурне забезпечення комерціалізації інтелектуального продукту;
- інфраструктурне забезпечення виробничої діяльності;
- інфраструктурне забезпечення реалізації інноваційної продукції.

Інфраструктурне забезпечення наукової діяльності полягає в наданні інфраструктурної підтримки суб'єкту інноваційного процесу відповідними підрозділами організацій чи самими організаціями щодо вибору економічно-доцільної інновації, яка забезпечить позитивний результат у вигляді прибутку.

Таблиця 1

Механізм інфраструктурного забезпечення

Складова	Функція	Суб'єкти ІЗ
Кадрове забезпечення	Надання кадрового забезпечення суб'єктам науково-інноваційної діяльності і суб'єктам інфраструктури відповідно до потреб інтелектуального та кваліфікаційного рівнів, що включає їх підготовку та підвищення кваліфікації	Освітні установи, тренінгові компанії, державні навчальні центри
Виробничо-технологічне забезпечення	Здійснення підтримки та організації взаємозв'язку суб'єктів науково-інноваційної діяльності, фінансової, наукової та промислової сфер, організація доступу до ресурсного і матеріально-технічного забезпечення.	Зони високих технологій, технополіси, технопаркові структури, інноваційно-технологічні центри і комплекси, бізнес-інкубатори
Інформаційно-маркетингове забезпечення	Аналітичне оброблення інформації, сприяння доступу до неї. Надання економічно-консультаційної допомоги з розвитку інноваційного бізнесу	Інформаційні центри, інформаційні біржі, маркетингові компанії, консалтингові компанії, бізнес – інкубатори.
Фінансове забезпечення	Сприяння доступу до фінансових ресурсів та їх надання	Інноваційні фонди, венчурні та інвестиційні компанії, кредитні установи.
Наукове забезпечення	Задоволення потреб суб'єктів науково-інноваційної діяльності об'єктами інтелектуальної власності, генерування ідей та керування напрямів її здійснення	Науково-дослідні інститути, дослідно-конструкторські, проектно-конструкторські, технологічні центри, вищі навчальні заклади
Забезпечення комерціалізації	Просування інноваційної продукції (продукту) на ринок, забезпечення взаємодії суб'єктів науково-інноваційної діяльності щодо задоволення інноваційного попиту інноваційною пропозицією	Центри трансферу технологій, посередницькі торговельні підприємства, малі інноваційні підприємства
Виробниче забезпечення	Сприяння доведення інновацій до рівня конкурентоспроможного товару з метою забезпечення потреб кінцевих споживачів	Виробничі підприємства промислової сфери, малі інноваційні підприємства
Ринкове забезпечення	Маркетингові дослідження ринку, вивчення існуючих і нових потреб, сервісне обслуговування	Маркетингові компанії, виставки, біржі

Зазначимо, що пошуку предмета діяльності підлягають як суб'єкти інноваційного процесу, що є представниками інноваційного попиту, так і представниками інноваційної пропозиції. Перші потребують інфраструктурного забезпечення

визначення інноваційної ідеї, яка в результаті доведення до рівня наукової розробки може бути комерціалізована, другі – інфраструктурного забезпечення залучення інновації для власних потреб – освоєння і виробництва на її основі інноваційної продукції.

Інфраструктурне забезпечення комерціалізації інноваційного (інтелектуального) продукту спрямоване на інфраструктурну підтримку процесу комерціалізації – від виставлення новацій на продаж до самого продажу. Діяльність суб'єктів інноваційного процесу у цьому напрямі – це комерціалізація новацій на рівні науково-дослідної розробки (патенту, ліцензії, ноу-хау) та збут інноваційної продукції.

Інфраструктурне забезпечення інноваційної діяльності полягає в організації супутньої підтримки перетворення предмета діяльності в результат, тобто інноваційну продукцію (послугу) чи технологію в матеріалізованій формі, придатних до продажу. В цьому випадку для суб'єктів інноваційного процесу – представників інноваційної пропозиції – реалізацією предмета діяльності є створення інновації, а для суб'єкта-представника інноваційного попиту – освоєння інновації.

Інфраструктурне забезпечення ринкового освоєння інноваційного процесу полягає в наданні інфраструктурної підтримки під час післяпродажного сервісного обслуговування. У цьому випадку суб'єкт інноваційного процесу, який здійснив продаж, може стати суб'єктом інфраструктурного забезпечення суб'єкта, що придбав інновацію.

Механізм інфраструктурного забезпечення суб'єктів інноваційних процесів включає:

– всебічну інформаційну підтримку, яка включала б не тільки потік інформації, але і її аналіз, синтез й розроблення плану заходів щодо здійснення діяльності суб'єктів інноваційного процесу відповідно до ситуаційного підходу;

– забезпечення належного кваліфікаційного кадрового складу підприємств в інноваційній сфері і в сфері інфраструктурного забезпечення;

– фінансову підтримку реалізації та освоєння інноваційних розробок зі сприянням розширення бази потенційних інвесторів через представників ринку венчурного інвестування та коштів середнього і великого бізнесу;

– консультативну підтримку, яка включала б не тільки проектне консультування, але й технологічний аудит, маркетинговий консалтинг, консультативну підтримку комерціалізації;

– удосконалення юридично-правової бази, спрямованої на регулювання діяльності суб'єктів інноваційного процесу;

– розширення попиту на високотехнологічні продукти у вітчизняних підприємств;

– сприяння поєднанню інноваційного попиту та пропозиції через створення стабільної системи інноваційних комунікацій та послуг із супроводження реалізації інноваційних проектів.

Методологічні основи механізму інфраструктурного забезпечення служать основою вибору адекватного інструментарію регіонального регулювання інноваційної діяльності. Розглянемо два сценарії реалізації механізму: інерційний і активний.

Інерційний сценарій – розвиток інноваційної інфраструктури без суттєвих змін завдань і функцій, її нормативно-правового й ресурсного забезпечення. Важливим наслідком реалізації такого сценарію є наявність суттєвих недоліків в інфраструктурному забезпеченні. Результатом буде:

1) відсутність обґрунтованого вибору оптимальних шляхів розв'язання наукових, технічних, економічних і соціальних завдань регіону;

2) згасання інноваційної активності підприємств, зниження можливостей освоєння одержаних результатів НДДКР у виробництво;

3) зниження або втрата конкурентоспроможності місцевих товарів на українському і світовому ринках.

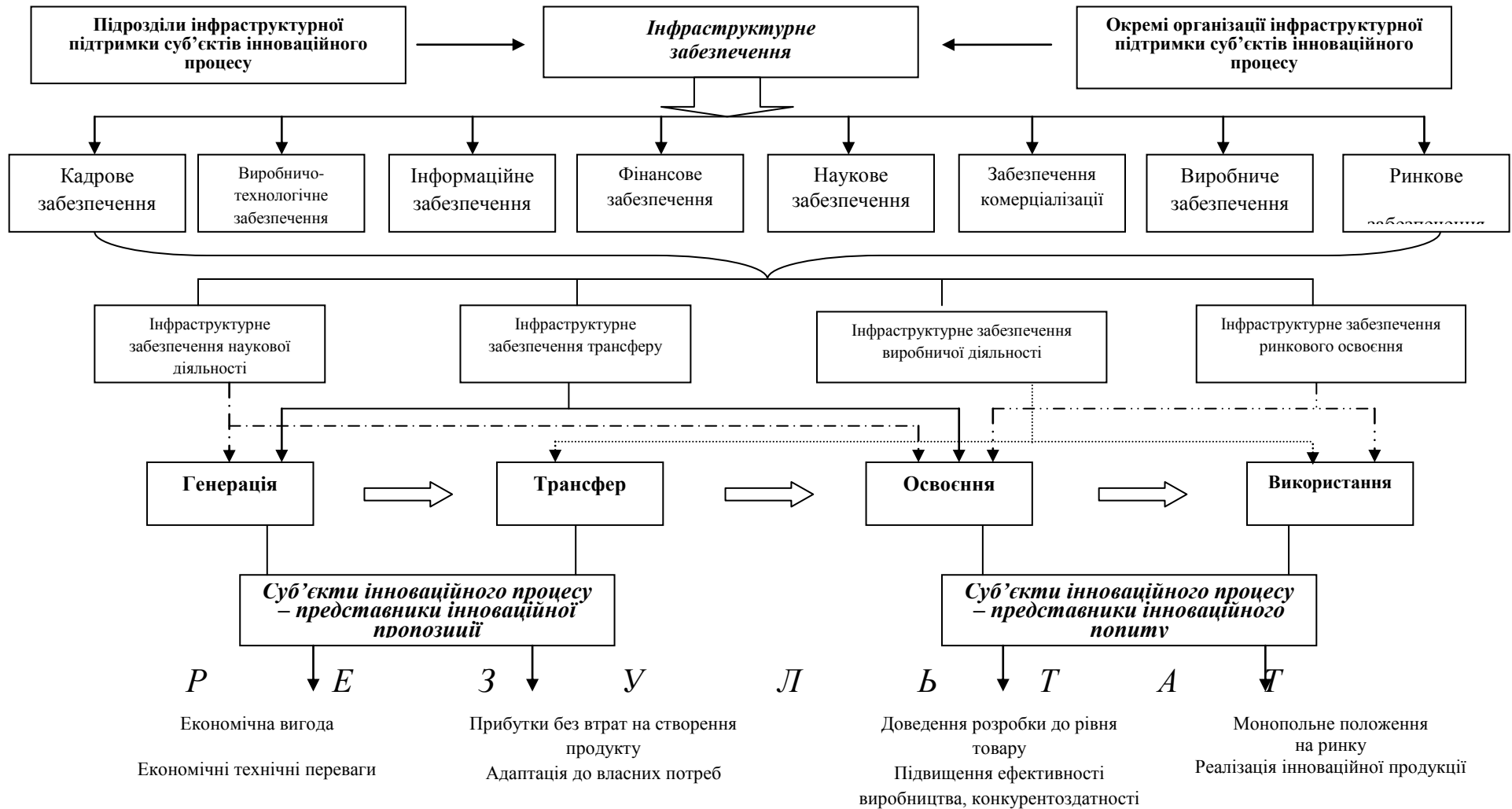

Рис. 1. Механізм інфраструктурного забезпечення інноваційного процесу

Ймовірність розвитку такого сценарію велика для регіонів України (традиції, земля). Переважна кількість людей в регіонах – пасивна, що вражає навіть іноземних інвесторів і політиків. Більшість економічно активних людей виїхало за кордон у пошуках заробітків і в еміграцію (особливо в західних регіонах). В інших країнах відсутність покращень в економіці вимушує людей йти на підприємницький ризик, в регіонах України відсутність покращень примушує глибше заритися в землю, що формує менталітет особливого «аграрного» типу, який не прагне змін.

Відсутність інфраструктурного забезпечення інноваційних процесів, бездіяльність з його створення, є основною причиною стихійного здійснення впроваджувальної діяльності, що приводить до формування зв'язків на коротких ділянках інноваційного процесу, ускладнює об'єднання всіх ланок ланцюга в єдиний інноваційний процес. Наслідком наявної інфраструктури є неадекватність сучасним вимогам, слабка взаємодія учасників інноваційного процесу, що створює додаткові труднощі взаєморозуміння між наукою, бізнесом, виробництвом і суспільством.

Така ситуація робить інноваційну сферу економіки непривабливою і породжує ресурсні обмеження, виникає відтік з даної сфери фінансових і трудових ресурсів. При зберіганні тенденцій недооцінки ролі і важливості формування інноваційної інфраструктури виникає поступове згасання інноваційної активності в регіоні. Таку ситуацію ми можемо спостерігати зараз в регіонах України в умовах політичної нестабільності, дефіциту бюджету, відсутності ресурсів у регіонах, незацікавленості регіональних органів влади.

Активний сценарій – підвищення конкурентоспроможності елементів інноваційної інфраструктури, стимулювання її розвитку в якості важливої складової регіональної інноваційної системи. Це означає гармонізацію пріоритетів в науково-інноваційній сфері і збільшення кількості об'єктів інфраструктурного забезпечення науково-інноваційної діяльності в регіоні, розширення їх функцій. Розвиток, адекватний цілям і завданням регіональної науково-інноваційної політики та вимогам учасників інноваційних процесів до інноваційної інфраструктури, потребує розвитку нових організаційних форм науково-інноваційної діяльності, що приведе до інтеграції ресурсів інноваційної інфраструктури, допоможе розв'язати загальносистемні завдання розвитку економіки регіону.

Розширення державно-приватного партнерства в науково-інноваційній сфері дасть можливість витримати баланс «наука – виробництво – ринок – суспільство» і підкреслити значимість кожного із учасників партнерства. Другою перевагою державно-приватного партнерства є розвиток міжнародної кооперації в науково-інноваційній сфері економіки. Створення сприятливих умов і стимулювання інвестицій у створення інфраструктурних елементів приводить до зростання активності підприємницького сектора в сфері інфраструктурного забезпечення науково-інноваційної діяльності. Активний сценарій неможливий без розвитку законодавчої чи нормативно-правової бази науково-інноваційної діяльності, без удосконалення підготовки і підвищення кваліфікації кадрів інноваційної інфраструктури, психологічної підготовки суспільства до змін і створення інших передумов для переходу до інноваційної економіки.

Покращення якості життя, підвищення рівня добробуту, зростання інвестиційної привабливості економіки регіону – цілі та завдання, які стоять в стратегічних і планових документах, можливі лише при реалізації активного сценарію розвитку інноваційної інфраструктури.

Одним із завдань науково-інноваційної політики регіону нами запропоновано створення інноваційної інфраструктури, здатної задіяти всі ресурсні можливості регіону, весь його науковий потенціал для досягнення стратегічних цілей і завдань розвитку території.

Метою механізму інфраструктурного забезпечення інноваційних процесів регіону є функціональне забезпечення безперервності інноваційного процесу, підвищення

ефективності взаємодії його учасників.

Механізм інфраструктурного забезпечення інноваційних процесів регіону має вирішувати завдання:

- побудови інноваційної економіки, основаної на взаємовигідних відносинах суб'єктів науково-інноваційної, освітньої, виробничої, інформаційної сфери, адекватної стратегічним установкам розвитку регіону;
- сприяння продуктивній взаємодії процесів генерації нових знань, освіти і інноваційного розвитку;
- ефективного виконання функцій, покладених на інноваційну інфраструктуру: інформаційне, кадрове, фінансове, виробничо-технологічне забезпечення;
- забезпечення неперервних комунікацій між елементами підсистеми;
- координації діяльності елементів підсистеми на основі єдиних організаційних і економічних механізмів;
- взаємодії державних органів влади різного рівня, кооперативного сектора економіки і організацій науки в управлінні та ресурсної підтримки інноваційної інфраструктури;
- прозорості всіх змін і процесів на всіх етапах менеджменту (план, організація, контроль), а також фінансування інноваційних програм і проектів;
- загальносистемної науково-практичної і методологічної бази діяльності елементів інноваційної інфраструктури;
- гнучкості і можливості оперативної адаптації інноваційної інфраструктури до змінного спектру проблем і завдань науково-інноваційної діяльності;
- ефективного державно-приватного партнерства в науково-інноваційній сфері;
- формування елементів регіональної інноваційної системи як складової частини єдиної національної і глобальної інноваційної систем;
- диверсифікації джерел фінансування науково-інноваційної діяльності.

На сучасному етапі склались несприятливі умови для переходу на інноваційний шлях розвитку. В даний час практично відсутні базові елементи інноваційної інфраструктури, пов'язаної з виконанням функцій координації і регулювання, просування, а також виробничо-технологічних функцій. Формування інститутів інноваційної інфраструктури регіону потребує певної послідовності (рис. 2).

Перший етап – підготовчий: створення майбутнього образу інноваційної інфраструктури, визначення пріоритетів, створення сприятливого інноваційного клімату і додаткова робота з тими елементами, які пронизують усі етапи інноваційного процесу та забезпечують його відтворення.

Другий етап – перехід до інноваційної економіки, здійснення інституціональних змін для даного переходу. Інституціональне забезпечення науково-інноваційної діяльності, на нашу думку, доцільно розглядати в контексті теорії регіональних інноваційних систем.

Третій етап – оптимізація інноваційної інфраструктури, побудова більш складних інтегрованих структур, які дозволяють включитись в національну інноваційну систему.

Проходження цих етапів – це об'єктивний процес, без них створення інноваційної інфраструктури регіону неможливе.

Тривалість етапів при самому оптимальному розвитку подій складе не менше 10 років, так як економіка регіону має велику інерційність, подолання якої вимагає достатньо тривалого періоду часу.

На підготовчому етапі необхідно створити регіональну науково-інноваційну Раду для ведення переговорів, налагодження зв'язків між основними учасниками інноваційного процесу. В склад Ради повинні ввійти керівники структурних підрозділів адміністрації, голови районних адміністрацій, представники бізнес-структур і їх об'єднань, керівники наукових закладів, представники політичних партій, громадських організацій. Обов'язковою умовою вважаємо створення її на принципах державно-приватного партнерства. Діяльність Ради має знаходити відображення в роботі

регіонального науково-інноваційного Центру, спеціально уповноваженого органу, який є виконавчим органом координації та регулювання, і в той же час елементом інноваційної інфраструктури.

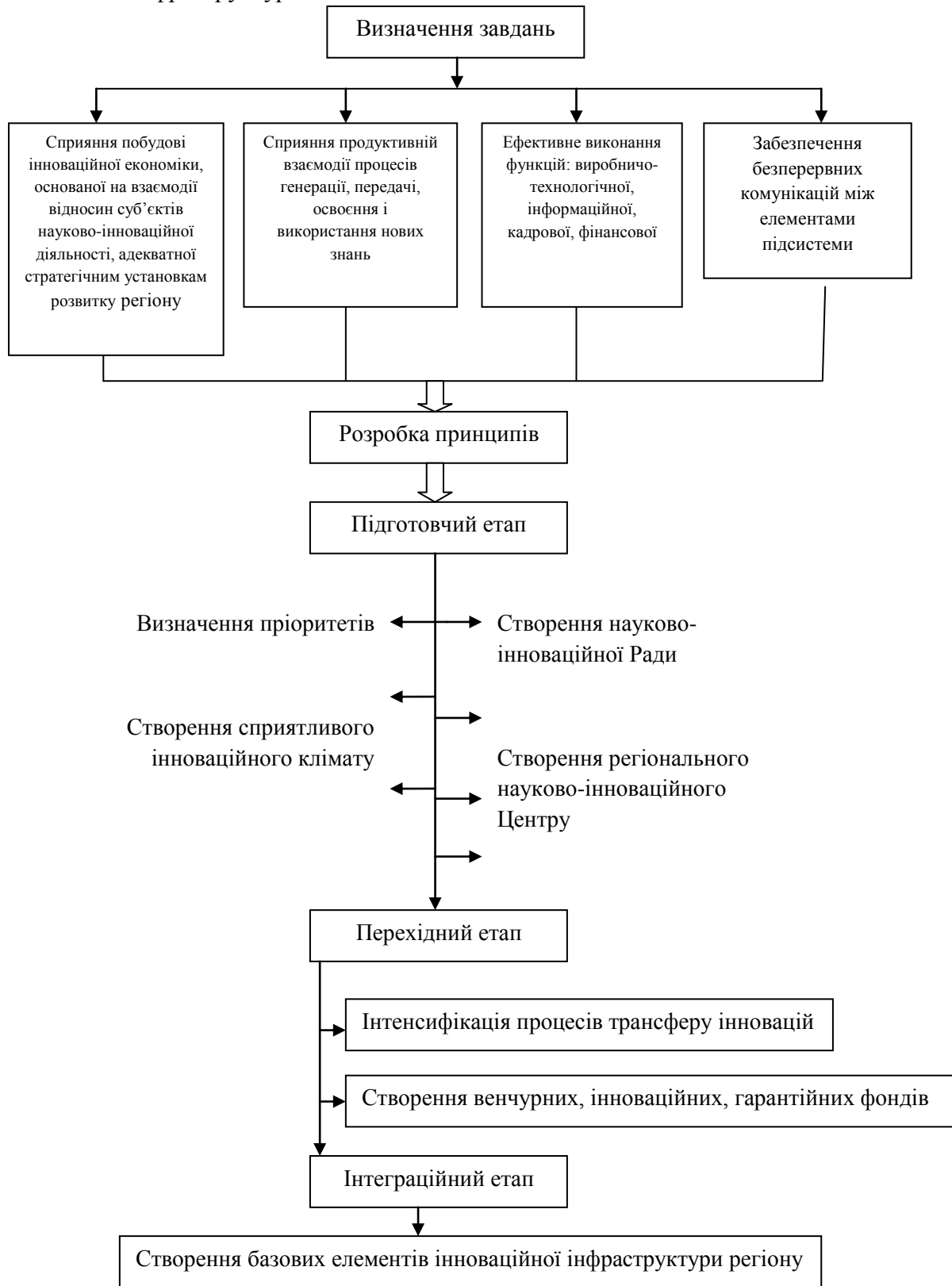

Рис. 2. Етапи формування інноваційної інфраструктури регіону

Функції центра:

- організація фінансування інноваційних проектів і заходів;
- надання підтримки становленню і розвитку малого та середнього інноваційного бізнесу;
- підготовка і перепідготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів в сфері науково-інноваційної діяльності;
- розробка ТЕО, проектно-конструкторської документації і проведення експертизи дослідних інноваційних проектів;
- надання послуг в області патентування, ліцензування об'єктів техніки і технології, правової охорони прав власності.

Визначна роль в економіці, оснований на знаннях, належить людському фактору. Людина є джерелом знань, його трансформатором і генератором. Процес формування сприятливого інноваційного клімату вимагає роботи з усіма мотиваційними факторами, які спонукають людей до здійснення науково-інноваційної діяльності.

Пропаганда привабливості та пріоритетності науково-інноваційної діяльності дозволить підвищити імідж науково-інноваційної сфери і поповнить її трудовими ресурсами. Дана сфера вимагає високої кваліфікації і ступеню підготовки спеціалістів, застосування ними творчого підходу до роботи, тому кадри, які залучаються, повинні мати відповідну підготовку, що обумовлює необхідність термінових перетворень в інфраструктурі підготовки і перепідготовки кадрів. В регіонах не хватає управлінських кадрів для ринку новацій і виробничо-технологічної сфери. До таких кадрів особливі і підвищені вимоги. Радянська закрита економічна система не вимагала спеціалістів в області комерціалізації новацій. Необхідно відкривати відповідні спеціальності в місцевих державних вузах.

Основні завдання першого етапу мають реалізовуватися також через удосконалення інформаційного забезпечення. Організації, які діють в сфері консалтингу, не орієнтовані на науково-інноваційну діяльність. Даній сфері не хватає інформації як з перспективних інноваційних проектів, так і про потреби в інноваціях реального сектора економіки. Відсутність стимулів залучення до науково-інноваційної сфери у консалтингових організаціях пов'язана з великим ступенем ризику проектів і відсутністю сформованого попиту на їх супровід зі сторони науково-технічних дослідних підприємств і високотехнологічних фірм. В результаті порушується взаємозв'язок між окремими етапами інноваційного процесу. Необхідно підсилити значимість інформаційного забезпечення у побудові інноваційної інфраструктури. Регіональний науково-інноваційний центр має забезпечити якісне наповнення інформаційної складової інноваційної інфраструктури.

Створювана інноваційна інфраструктура має відповідати самим сучасним стандартам (сприяти підсиленню конкурентоспроможності організацій і підприємств регіону, місцевої інноваційної продукції). Маркетингова діяльність має виявити можливості підприємств і фірм зайняти конкурентні позиції на конкретних ринках товарів і послуг. У зв'язку з цим одним із завдань першого етапу стає визначення потреби в здійсненні подібних досліджень і сприяння консалтинговим, маркетинговим й іншим дослідженням організацій в їх проведенні. На основі моніторингу та маркетингових досліджень робота з реєстром перспективних досліджень і розробок має будуватися в ключі пошуку таких, які мають найбільший потенціал комерціалізації та відповідають розвитку регіону.

Таким чином, в першу чергу, мають бути окреслені контури майбутньої інноваційної інфраструктури, чому має сприяти якісно оновлене інформаційне забезпечення. Результати роботи органів координації і регулювання стануть базою для реалізації другого етапу.

Завдання другого етапу формування і розвитку інфраструктурного забезпечення інноваційного процесу – це створення базових елементів, які зможуть в майбутньому стати основою для більш крупних об'єктів інноваційної системи – технопарків, дослідно-експериментальних зон техніко-впроваджувального типу. До цього часу одержать відповідну підготовку спеціалісти, які прагнуть працювати в інноваційній

сфері.

Даний етап має стати вирішальним у створенні інноваційної економіки і визначить місце регіону в національній інноваційній системі. Робота з розвитку інноваційної інфраструктури має концентруватися на ядрі – інфраструктурі виробничо-технологічної підтримки. Однією із привабливих форм організації науково-інноваційної діяльності є створення «старт-ап» компаній. Такі структури дозволять концентрувати інтелектуальний капітал на реалізації конкретних проектів.

Для обслуговування діяльності вищезазначених елементів регіональної інноваційної системи необхідно створити інноваційні інкубатори або розширити сферу діяльності уже існуючих інкубаторів. Планомірна робота з покращення інноваційного клімату має залучити існуючі консалтингові фірми на ринок інноваційних послуг одночасно з підвищенням попиту на послуги бізнес-інкубаторів. Також повинні зрости потреби в інжинірингові. Попит на дані послуги мають формувати спеціалісти, які пройшли перепідготовку та підвищили кваліфікацію й зацікавлені в організації свого бізнесу, оснований на застосуванні їх інтелектуальних і творчих здібностей.

Створення капіталомістких елементів інноваційної інфраструктури потребує залучення інвестиційних ресурсів, тому підвищується значимість фінансових структур, таких як венчурні, позабюджетні, інноваційні, гарантійні фонди, інноваційно-інвестиційні компанії. Завдання Регіональної науково-інноваційної ради залучати інвестиційні структури в економіку регіону.

Одним із стимулів вкладень фінансових ресурсів у розвиток науково-інноваційної діяльності для інвестиційних компаній мають стати результати спільної діяльності всіх учасників регіональної інноваційної системи, які виражаються в успішному освоєнні місцевих розробок виробництвом. Таким чином, підтверджується необхідність першочергового створення елементів координації і регулювання.

Розвиток інфраструктури просування науково-технологічних розробок буде сприяти виходу наукових розробок і наукомісткої продукції на регіональний, міжрегіональний, національний, зарубіжні ринки. Дана система має включати маркетингову, рекламну, виставкову, патентно-ліцензійну діяльність і захист інтелектуальної власності. Система просування інновацій має забезпечити сприяння комерційної реалізації інновацій і їх ефективне освоєння в господарському комплексі регіону, що знизить пасивність інноваційного бізнесу по відношенню до розробок місцевих вчених.

В якості пілотних проектів пропонується створення елементів інноваційної системи – інноваційних комплексів на основі лісогосподарського комплексу, АПК, туризму регіону. Ці галузі відрізняються тим, що підприємства сконцентровані в основному на території регіону, для розвитку яких у регіону є інструменти, повноваження і ресурси.

Висновки. При формуванні ефективного механізму необхідно надавати увагу залученню місцевого бізнесу в створення таких об'єктів інноваційної інфраструктури як венчурні фонди, інноваційно-інвестиційні компанії, організації лізингу, комерційні банки, страхові агентства і інші інвестиційні організації, які повинні також знайти свій інтерес в інноваційній сфері.

Список використаних джерел:

1. Федулова Л.І. Фінансова складова в національній інноваційній системі України / Л.І. Федулова // Фінанси України. – 2007. – №6. – С.14–21.
2. Зінь Е. Механізм розвитку регіональної інноваційної діяльності / Е. Зінь, А. Валюх. – Електронний ресурс: – Режим доступу: http://www.ashsu.org/index.php?module=pagemarster&PAGE_user_op=view_page&PAGE_id=403.
3. Денисенко М.П. Інвестиційний клімат України та напрями його подальшого покращення / М.П. Денисенко, А.П. Гречан // Проблеми науки. – 2005. – №12. – С. 32–39.
4. Ковальов Г.Д. Інноваційні комунікації / Г.Д. Ковальов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 228 с.
5. Галюк І. Б. Управління інфраструктурою інноваційного підприємництва: автореф... дис. канд. екон. наук / І. Б. Галюк – К.: НАН України; Інститут економічного прогнозування, 2005. – 20с.
6. Кульман Анри. Экономические механизмы: пер. с франц. / Анри Кульман; Под общ. ред. Н.И. Хрустальной. – М.: Прогресс; Универс, 1993. – 192 с.
7. Грачева М.В. Инновационное предпринимательство, его риски и обеспечение безопасности / М.В. Грачева, А.С. Кулагин, С.Ю. Смирнов // Инновации. – 2002. – №5. – С. 63–67.